

A keresztkomaság erős kötelék volt

Az emberi élet legfontosabb eseményeit felidéző sorozatunkat a születés után a keresztelővel folytatjuk. Mit mesélnek erről a régi budaörsiek?

Régen nagy volt a csecsemőhalandóság, és úgy tartották, hogy ha a kicsi keresztelés nélkül hal meg, akkor a lelke nem kerülhet a mennyországba, csak a tisztítóútzbe. Emiatt a bábák is keresztelhetek, amikor úgy ítélték meg, hogy az újszülöttnak semmi esélye az életben maradásra.

Keresztszülőnek lenni nagy megtiszteltetésnek számított. Ha a családban több gyermek született, a szülők általában ugyanazokat kérték meg, hogy gyermeküket keresztvíz alá tartásák. A keresztkomaság sokszor a rokoni kötelékeknél is erősebbnek bizonyult.

A névválasztásnál figyelembe vették, hogy melyik szentnek van névnapja az idő tájt, amikor a kicsi világra jött. Hagyomány volt az is, hogy az elsőszülöttek a szüleik nevét kapták, a második a nagyszülőkéét, aztán a keresztszülőkéét, hogy ki ne haljon a név a családban. Valamikor Budaörsön közkedvelt nevek voltak: Mária, Erzsébet, Katalin, Teréz, Anna, Róza, aztán József, György, Mátyás, Pál, Antal, Vendel.

Szívesen tartották a keresztelőt a vasárnapi nagymise után. Indulás előtt a kisbaba körül forgolódott mindenki. Felöltöztették a legszebb ruhájába, rendszerint csipkés pólyába. A templomban a keresztelő kút körül állt a szűkebb rokonság. A tisztelendő úr elmondta: „Én téged megkereszteltek az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében...” A szertartás után ünnepségre gyűlt össze a család. A kisbaba ajándékot kapott keresztszüleitől. A kisiúrok 20 pengőt, a lányok aranyfülbevalót – szokás szerint – a pólyába kötve.

A keresztmama egy hétig ebédet vitt a gyermekágyas mamának. Mesélik, hogy Sarlós doktor úr sokat bosszankodott a zsíros húslevesek okozta panaszok miatt. Mindenesetre a keresztmamák büszkén tartva vitték az ebédet – díszes porcelánbögrében, a legszebb asztalkendőbe kötve, hogy mindenki láthassa, milyen megtisztelő feladatnak tesznek eleget. Ilyen „Godlbinkel” a helytörténeti múzeumban is látható.

A keresztmamák húsvétkor, búcsúkor, de még mindenszentek napján is apró ajándékokkal, édességgel, almával, örvendeztették meg keresztgyerekeiket, és életük minden fontosabb állomásán jelen voltak. (Stenhauser)